

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. Tertio probatur principaliter.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95871)

Deus non potest cognoscere vnum attributum non cognito alio : ergo Deus non potest distinguere.

Et si dicas cum Smiglesio facere, & cognoscere eps rationis esse idem, & sic cum Deus cognoscat ens rationis Deus facit illud.

Sed contra primo & insurgunt omnia argumenta à me facta *quæstione præcedenti*, ad refutanda fundamenta Valquez.

34 Contra secundo, quia per illam cognitionem, quæ est pure cognoscitiva, & speculativa non fit ens rationis, sed per illam : quæ est cognoscitiva illius, quod non est, ac si esset : sed Deus solum habet illam primam, non vero secundam : ergo Deus non facit ens rationis. Probatur maior, quia illud ens apparens non est in se, sed est per cognitionem, quæ cognoscit quod non est ac si esset : ergo debet esse per cognitionem, quæ repræsentat rem aliter, ac est, quia totum illud esse eo modo quo est, est per cognitionem ; sed illud esse totum est ac si esset, cum non sit ergo debet habere illud esse per cognitionem, quæ cognoscatur, & repræsentetur id quod non est, ac si esset : sed hoc totum non fit per cognitionem speculativam rei, ut est in se, quia illa non cognoscit id, quod non est ac si esset : sed quod est eo modo, quo est, cognoscit : ergo fit per cognitionem practicam, quæ ut diximus cognoscit quod non est, ac si esset, minor probatur, quia illa cognitio non est cognitio cum adæquatione obiecti, nec est intuitiva : ergo non est in Deo.

35 Vigetur, quia eo modo producit res ac est, sed illud ens non est verum, sed apparens, & fictum : ergo debet produci per cognitionem non veram, sed apparenter cognoscentem, hoc est per quam quasi producit quoddam ens, quod non est à parte rei, sicut est obiectivè, & intentionaliter producit ; sed Deus non est capax alicuius actus non veri, & repræsentantis aliquid quod non est, ac si esset, cum sit omnis cognitio Dei summe vera, adæquata, & perfecta : ergo præcipue, quia si omnis cognitio faceret ens rationis, vel faceret quia cognosceret illud quod est ut est, sine eo quod cognosceret aliud amplius, quam sit in se, vel ex eo quod cognoscendo obiectum, non solum cognoscit quod est ; sed quod non est ac si esset, primum est falsum quia ibi totum quod est, est reale quia ibi non datur, nisi cognitio, quæ realis est, & obiectum, quod videtur, quod etiam reale est, cum totum quod videtur, sit id quod à parte rei est in se vere, vel illud esse cognitum, quod etiam reale est, ut supra demonstratum est, si secundum verum est, quia licet cognitio sit realis, & denominatio ex parte illius possit realis aliquo modo vocari, attamen illud esse cognitum ex parte obiecti, cum non sit à parte rei, sed tantum est apparenter, id est apparet ac si esset, cum non sit, dicitur ens rationis fictum ; sed Deus nullam habet cognitionem, quæ non sit ut prima, & nullam, ut est secunda quia secunda est fictio, & cognoscitiva rei, non ut in se, quæ maxima imperfectio est : ergo in Deo non datur cognitio faciens ens rationis.

SUBSECTIO I

Tertio probatur principaliter.

36 Quia Deus non potest cognoscere res spirituales, ut corporeas : ergo neque poterit Deus cognoscere ut relata, quæ relata non sunt, & unita illa, quæ unita non sunt, ut hirci caput, vel caput hominis, & corpus cervi, & facere Hircoceruum : antecedens probatur, quia ad perfectionem cognitionis divinæ pertinet ut omnia cognoscat, sicuti sunt in se ; sed spiritualia non sunt corporea : ergo Deus non potest illa cognoscere, ut corporea.

37 Agidius concedit antecedens, & negat consequentiam, & dat rationem, dicens, quæ in hoc stat, quia ideo Deus non potest cognoscere spiritualia ut corporea, quia cognoscit illa intuitivè & sic cognoscit rem sicuti est in se. Sed contra, etiam Deus cognoscit absoluta intuitivè, & sicuti sunt in se : ergo non potest cognoscere instar relatiuorum ; antecedens est fide sanctum, & lumine naturali notum, consequentia est manifestata, ideo Deus non potest cognoscere spiritualia, instar corporalium, quia cognosceret rem aliter ac est in se, & non ut est in se ; sed si Deus cognosceret absoluta instar relatiuorum cognosceret rem aliter ac est in se, & non ut est in se : ergo implicat quod Deus cognoscat absoluta instar relatiuorum. Probatur minor, ideo implicat quod spirituale cognoscatur ut corpus, quia implicat quod spirituale sit corpus, & si ita cognosceretur res aliter ac est in se ; sed similiter implicat quod absolutum sit relatio : ergo concipere absolutum ut relatio est concipere rem aliter ac est in se, quia conciperetur illud, quod est impossibile.

38 Respondet Agidius num. 87. Deum non concipere illam compositionem cervi & hominis, ut existentem à parte rei sed ut imaginabilem, & eodem modo loquitur de distinctione, & relatione rationis, atque adeo cognoscit rem ut est in se imaginabiliter. Sed contra : ergo eodem modo poterit Deus cognoscere spiritualia, ut corpus, non propterea sunt à parte rei sed propterea sunt imaginabiliter in se, & in intellectu ; sed hoc implicat secundum ipsum : ergo & quod cognoscat entia absoluta ut relata, & ratio à priori huius est, quia ideo implicat cognoscere vnam speciem esse aliam, etiam imaginabiliter, quia à parte rei implicat, quod vna species sit alia, & intellectus qui ita cognoscit non conformatur cum subiecto, quod est maxima imperfectio.

39 Quarto, Deo omnino repugnat iudicium falsum ; sed si Deus faceret ens rationis non repugnaret illi iudicium falsum : ergo &c. Maior est de fide certa, & lumine naturæ nota ob infinitam perfectionem Dei in cognoscendo. Minor probatur, Deus secundum adversarios facit ens rationis per actum, qui est eminenter simplex apprehensio : sed actus iudicii efformans ens rationis in opinione omnium est falsus : ergo Deus haberet iudicium falsum.

40 Confirmatur, non est maior ratio quare iudicium, quo Petrus affirmaret substantiam esse quantitatem sit falsum, & non esset falsum in Deo.

Quaest. IX. Vtrum Deus faciat ens, &c. 67

Deo si daretur, sed in Petro est falsum illud iudicium: ergo esset falsum in Deo si daretur; minor est certa, consequentia probatur, ideo illud iudicium in Petro est falsum, quia non conformatur cum re, propterea est a parte rei: sed iudicium diuinum si daretur formans ens rationis concipiens absolutum instar relatiui, non conformaretur cum obiecto propterea est a parte rei: ergo Deo non repugnaret actus falsus.

41. Quinto sic probatur, principaliter ratione, Deus vt summe perfectus, & infinite intelligens est incapax alicuius imperfectionis in cognitione: sed si Deus faceret ens rationis esset capax alicuius imperfectionis: ergo Deus non potest facere entia rationis; maior non solum est evidens, sed etiam de fide. Minor probatur, quia productio entis rationis, est fictio entis apparentis, & fictio cognoscere quod non est, ac si esset, vel compositio rationis, eius quod non est ac si esset, vt ait Damascenus *cap. 64. sua Logica* dicendo: fingere ex iis, quae non sunt, est per rationem componere, & D. Gregor. *Homil. 23. in c. 24. en. 18.* fingere, componere dicimus: vnde compositores luti, figuras vocamus; sed haec est summa imperfectio in cognitione: ergo si Deus faceret ens rationis non solum esset capax imperfectionis, sed haberet illam: minor probatur quia ens rationis, est res apparens & ens fictum cum fundamento, vel sine illo: ergo ens fictum fit per fictionem, sicut ens creatum per creationem, & ens genitum a generatione. Consequentia sic probatur, quia omne denominatur ab aliqua ratione formali, vel quasi formali, sed non potest constitui in tali esse ens fictum ab alia ratione formali, nisi a fictione per quam producit, sicut genitum a generatione, per quam etiam producit: ergo ens rationis, quod est fictum, fit per fictionem.

42. Virgetur, quia ens rationis habet illud esse apparens per aliquam cognitionem, sed non per cognitionem adequatam obiecto, ac veram, v. g. in cognitione priuationis, & relationis: ergo per cognitionem non adequatam, & falsam. Probatur minor, quia si esset cognitio adequata, esset cognitio adequata se cum obiecto in esse intentionali, id est nihil amplius, nec minus repraesentaret, quam esset in obiecto; vnde esset cognitio repraesentans priuationem, vt priuationem, & non per modum qualitatis, & absolutum, non per modum relatiui, & ac si esset relatiuum; sed sine relatione & spirituale non ac si esset corporeum, & per modum corporis; sed cognitio, per quam producit ens rationis, non est huiusmodi, quia per illam cognoscimus priuationem per modum qualitatis, & absolutum ac si esset relatiuum: ergo talis cognitio non est adequata cum aliquid deit amplius repraesentatum in cognitione, quam sit in obiecto, nam in obiecto non est relatio, & est relatio in cognitione, & in carentia non est qualitas, & dantur in cognitione repraesentante Angelum & priuationem, in quo excedunt obiectum: atqui aequalitas duorum consistit in hoc, vt vnum non excedat aliud, ideoque haec propositio non est aequalis, seu adequata, & vera respectu Regis in Rege Hispaniae Philippo IV. sunt naturae alae, & virtus sanandi strumas, quia in illa propositione repraesentatiue datur amplius ac in suo obiecto, ita vt excedat propositio in aliquo obiectum repraesentatum; & e contra, ideo haec non est in-

L. P. Tom. II.

adequata, & falsa sed vera; Rex Galliae habet virtutem sanandi strumas, quia tantum est repraesentatiue in propositione, quantum realiter in obiecto secundum se, & cum nec Rex excedat in hoc propositionem, nec propositio obiectum; inde est quod haec sit vera & adequata; e contra vero alia sit falsa: illa minor sic probatur, quia si cognitio per quam producit ens rationis, cognosceret cum adaequatione cognoscendo priuationem vt carentiam, & absolutum sine relatione, & spirituale non vt corpus, non daretur ex vi illius cognitionis ens apparens & fictum v. g. relatiuum, qualitatiuum, & corporeum, & sic non daretur ens rationis, quia per cognitionem cognoscentem rem absolutam sine relatione, id est in qua minime repraesentatur relatio, non potest produci relatio, quia tota productio illius non est productio realis, vel ad extra; sed tantum obiectiua & intentionalis, repraesentando illud quod producit, ideoque vt diximus ens rationis non habet aliud esse, nisi purum obiectiuum & repraesentatum, quod non est ac si esset; nam cum tota productio sit adaequate cognitio, & cognoscentia, & cognitio, vt cognitio fit repraesentatio, non potest produci, quod minime repraesentatur, alias ex vi cuiuscumque cognitionis repraesentantis Deum, infinita entia rationis producerentur, quia ex vi illius cognitionis producit quod non repraesentatur, sed infinita non repraesentatur, imo ex non repraesentatis, non est maior ratio quare vnum potius quam aliud repraesentetur: ergo infinita entia rationis producuntur; sed necesse est vt illud quod ex vi illius cognitionis producit, repraesentetur & cognoscatur: atqui per illam cognitionem absoluti praecise non cognoscitur, nec in illa repraesentatur relatio, & per cognitionem spiritus, non repraesentatur corpus, & per cognitionem priuationis non repraesentatur qualitas: ergo ex vi illorum nec ens rationis relatiuum, nec corporeum, nec qualitatiuum producit, solum enim resultat, vel vt melius loquar, constituitur absolutum in esse cogniti vt absoluti, & spiritus in esse cogniti vt sic, quae sunt denominationes extrinsecae reales.

Explicatur vltimo, quia ens apparens producit 43
tur vel cognoscitur praecise per cognitionem, quae fallitur circa obiectum: sed cognitio quae fallitur non potest esse in cognoscente cum summa certitudine, & comprehensione euidente, & perfectissima vt est Deus: ergo productio entis rationis non est in Deo. Maior probatur, quia esse corporeum in Angelo, esse positium in negatio, & relatiuum in absoluto produciuntur ex vi cognitionis cognoscentis spiritum vt corpus, absolutum vt relatum &c. quia cognitio cognoscentis priuationem, vt carentiam non potest cognosci vt positium, & cognitio absoluti vt absoluti non cognoscit vt relatum, quia cognitio absoluti vt talis, dicit negationem relationis, & priuationis, vt carentia positiui dicit negationem positiuae qualitatis; sed nulla cognitio potest esse entis & non entis, positiui & non positiui, relatiui & non relatiui; sed cognitio cognoscentis absolutum vt relatum &c. fallitur, sicut haec cognitio fallitur, Deus non est trinus, quia iudicat de Deo, & cognoscit illum ac si non esset trinus, cum a parte rei vere Trinitate decoretur, est imperfecta talis cognitio; sicut fallitur cognitio sensitiua, visus cognoscentis lucem, vt colorem

cæruleum, & remum fractum in aqua, & colorem per vitrum triangulare, nam tales colores non repræsentantur ex vi perfectæ cognitionis; sed imperfectæ, quia nihil aliud est falli, quam cognoscere colorem, ubi non est color, & relationem ubi non est relatio, quia ideo dicimus Hispanè *Pedro se Engaña en pensar, que yo soy su amigo*, porquè en Realidad de Verdad, yo nolo soy. Unde cognitio illa est entis apparentis, id est, illius quod solum habet esse apparenter, & in apparitione, vel tantum quando apparet in imperfecta cognitione, hoc est, tantum habet esse dum apparet, & tantum apparet quando obiectivè repræsentatur, & sic in huiusmodi cognitione datur imperfectio, sicut datur in gustu vili infecto, cum dulce, ut amarum sentit, & in oculis teretibus infectis, cum omnia etiam cærulea vel punicea, aut rubra lucida cognoscat: ergo cognitio per quam &c. fallitur, sed hæreticum est dicere Deum falli: ergo falsum est dicere Deum facere entia rationis.

44 Declaratur, quando intellectus facit distinctionem rationis, vel relationem &c. aut concipit ut actu distincta ea quæ à parte rei sunt verè distincta, & relata, vel ea ut actu à parte rei non distincta, & relata, non enim est assignabile aliud medium, si primum non erit distinctio rationis quandoquidem iam supponitur actualis à parte rei: ergo secundum est concedendum: ergo iam intellectus diuinus conciperet res aliter ac sunt, quandoquidem actu distincta non sunt, & concipiantur ut actu distincta quæ est aggregatio imperfectionum, falsitatis, fictionis, non veritatis, erroris & ignorantie, ut iam supra probatum manet in cognitione, & idem argumentum debet fieri de relatione, nam vel concipit intellectus extrema ut relata, quæ non sunt talia, aut quæ talia sunt à parte rei & ex se, & sic fiet idem arguendi modus; unde argumentor à fortiori, nam omnes Thomistæ cum Diuo Thoma constanter asseverant non posse adhuc diuinitus videre Deum, ac diuinam essentiam sine personis, quia ille actus est verus intuitivus, & perfecta visio, & per consequens debet attingere Deum sicuti est, cumque à parte rei sit trinus, & vnus in seipso ita ut essentia, & proprietates sint vna simplicissima formalitas, implicatorium est, quod totus Deus adæquate, prout trinus, & vnus est non attingatur, quia cognitio non se adæquans cum obiecto, ad imperfectam, & abstractam notitiam pertinet, non ad veram, & intuitivam, qualis est beatifica.

45 Item minime potest Deus videri à Beatis cum quaternario relationum, & personarum quia est vera, & intuitiva cognitio beatorum addendo, vel cognoscendo vnā relationem, & personam amplius quam habet diuinitas, quia esset erronea, & hæretica illa cognitio, ad minus falsa, & fictitia: sed cognitio diuina est vera, adæquata, & infinite superans iis omnibus perfectionibus quamcumque cognitionem diuinam creatam: ergo non potest cognoscere Deum cum alia relatione, præter tres, nec potest concipere sine identitate, & cum distinctione, quia vel tollitur à Deo quod habet, vel additur quod non habet, esset enim falsa fictio, & erronea cognitio: ergo Deus non potest facere distinctionem, vel relationem rationis, quia ad talem efficientiam omnino necessaria est cognitio eiusmodi.

SVBSECTIO II.

Vltima ratio principaliter ponitur.

Quia si Deus faceret ens rationis, ex eo esset, ut dicunt aduersarij, quia Deus cognoscat, communicet enti rationis esse cognitum, inde est quod producat illud, illique tribuat suam existentiam, quæ solum in esse cognito consistit: sed hoc aduersariorum assertum est falsum: ergo falsum est dicere Deum facere ens rationis. Maior est totum fundamentum contrariorum, cui innititur eorum sententia. Minor sic probatur, si ex eo solum quod Deus cognosceret ens rationis, & constitueret illud in esse cognito, sequeretur Deum facere ens rationis, omnia entia rationis à creaturis fabricata simul & semel continerent, haberentque duplicem existentiam: sed hoc est maximum absurdum, indignumque cogitari ab homine rationali: ergo falsum, & absurdum est assertum aduersariorum; minor hæc euidenter patet, nam sicut se habet existentia realis, respectu entis realis, ita se habet existentia rationis, respectu entis rationis: sed vnum, & idem ens reale, adhuc diuinitus non potest habere duplicem existentiam quia existentia identificatur cum ente reali, & idem non possit esse duplex, quia iam esset idem & non idem, vnum & duplex realiter; unde vnum, & non vnum, duplex, & non duplex, quod est contra evidentissimum illud axioma impossibile est idem simul esse, & non esse: ergo similiter idem ens rationis non potest habere duplicem existentiam rationis. Maior illa sic probatur, quia Deus ex eo quod infinite comprehendat mentes creatas cognoscat omnes cogitationes earum, omnia obiecta talium cogitationum; omnia denique entia rationis ab ipsis mentibus humanis, ac intellectus creatis fabricata, ita ut nullum ens rationis sit à creatura effectum, quod non cognoscatur clarissime, ac evidentissime à diuina, ac infinita cognitione, ut latissime à nobis demonstratum manet questione præcedenti: ergo ipsissimis entibus rationis, quæ fiunt à creatura communicat Deus esse cognitum, ac per consequens existentiam, cum per vos idem sit existentia illius, & esse cognitum ipsius, & idem sit existens ens rationis, ac cognoscentum sic, illis ipsis tribuit etiam creatura existentiam, quia creatura facit illa; ac producit in suo esse, cum hic loquamur de entibus rationis à creatura mente fabricatis: atqui producere aliquid est tribuere illi existentiam cum nihil aliud sit producere de nouo aliquem effectum, quam extrahere illum ab statu possibilitatis, ad statum actualitatis, seu existentie, quod non aliter fit, nisi tribuendo existentiam possibilitati, communicandoque tali effectui media productione actualitatem existentie: ergo si creaturæ cognitione sua producant, & faciunt ens rationis, creaturæ cognitione sua tribuunt ipsis existentiam rationis proculdubio. Unde cum illis ipsis Deus etiam tribuat existentiam cognitione diuina eadem entia rationis habebunt duplicem existentiam, vnā quam accipiunt à Deo, aliam quam accipiunt à creatura.

Dices tales existentias non distingui inter se eandemque